

- забезпечити зведення значної кількості інформації у систему (для формування знань і умінь);
- відобразити систематичність, послідовність, логічність викладу матеріалу курсу інформатики.

Ці завдання й були враховані під час розробки посібників з інформатики для ліцеїв на рівні стандарту.

Література.

1. Семко Л. Методичні підходи до вивчення інформатики в основній школі / Н. Самойленко, Л. Семко./ Наукові записки. Випуск 7 – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 2. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім.В.Винниченка, 2015. – С. 76-82.

2. Лапінський В. В., Семко Л. П., Семененко І. М. «Інформатика 9»: методичний посібник; – К., ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. – 64 с.

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА ФУНКЦІЯ ПІДРУЧНИКА ФІЗИКИ ДЛЯ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ (ГІМНАЗІЇ)

Сіпій В. В.,

*кандидат педагогічних наук,
науковий співробітник відділу
біологічної, хімічної та фізичної освіти,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Під час дослідження [1] виявлено, що для формування політехнічного складника предметної компетентності учнів основної школи з фізики необхідно забезпечити вчителя засобами для організації та управління процесом навчально-пізнавальної діяльності, а школярів – засобами учіння, які стимулюють, активізують самостійну діяльність на уроках та дома, сприяють підвищенню ефективності навчання в цілому і забезпечують особистісний розвиток учня.

Можливим ефективним засобом формування політехнічного складника предметної компетентності з фізики є підручник [2; 3]. Підручник відповідає навчальній програмі з фізики для основної школи, затвердженій Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України (наказ МОН молоді та спорту України від 06 червня 2012 р. №664). Головною метою даного підручника є сприяння розвитку учнів засобами фізики, формуванню в них предметної компетентності на основі фізичних знань, наукового світогляду й відповідного стилю мислення, розвитку експериментальних умінь, дослідницьких навичок, творчих здібностей і схильності до креативного мислення, усвідомлення необхідності вивчати фізику для розуміння навколишнього світу.

Аналіз існуючих тенденції розвитку сучасної шкільної фізичної освіти показав, що саме курс фізики основної школи є тією важливою ланкою, що забезпечує свідомий вибір школярами профілю у старшій профільній школі та сприяє їхньому професійному визначенню.

Вихідними положеннями при розробці науково-методичного забезпечення в основній школі стали дидактичні принципи, визначені спільно із співавторами під час попередніх досліджень структури та змісту навчання фізики, що визначають систему правил відбору змісту та розроблення структури навчального матеріалу (зокрема, науковості та фундаментальності, доступності, вмотивованості та неперервності фізичної освіти, генералізації знань, відповідної завершеності курсу в основній школі (базовий курс), гуманізації та гуманітаризації освіти тощо).

Так, обрана нами логічна структура і змістове наповнення підручників фізики для основної школи визначається тими принципами, які закладені в методику формування політехнічного складника предметної компетентності учнів основної школи з фізики.

Раціональна самоорганізація, вмінням учня без систематичного зовнішнього контролю, без допомоги та стимуляції з боку вчителя, самостійно та раціонально організувати і проводити

свою навчальну діяльність щодо здійснення прийнятої мети навчання. Отже, можна зробити висновок, що розумне (раціональне, оптимальне, ефективне) навчання має бути навчанням самоорганізації, і в процесі оволодіння засадами самоорганізації учні мають навчатися самі (тобто самостійно), а учитель має лише ставити перед ними загальні цілі навчання та надавати необхідну допомогу.

Вибір професії – одне з найважливіших стратегічних рішень у житті людини і складна комплексна проблема. Це складний акт самовизначення, свідомого вибору суб'єктом життєвої позиції, яка стає вирішальним чинником у виборі способів розв'язання тих чи інших життєвих проблем. У підлітковому віці школяр робить попередній вибір професії – сортування різних видів діяльності та їх оцінка з точки зору інтересів, здібностей, системи цінностей особистості. Це інтереси, які спрямовані на оволодіння знаннями з професії, розуміння її суті, оволодіння не тільки практичними, але і теоретичними основами професії. Чим сильніше виражений професійний інтерес, тим глибша потреба в оволодінні знаннями з конкретної професії. У зв'язку з цим підручник містить так звану «професійну інформацію»: про застосування фізичного знання у виробництві та побуті, про світ професій та роль фізичних знань для фахівців різних спеціальностей, що є ефективним способом формування політехнічного складника предметної компетентності учнів основної школи з фізики.

Література.

1. Сіпій В. В. Готовність випускників основної школи до професійного самовизначення за результатами педагогічного експерименту / В. В. Сіпій // Проблеми та інновації в природничо-математичній, технологічній та професійній освіті: збірник матеріалів VI-ї Міжнародної науково-практичної онлайн конференції, м. Кропивницький, 19-20 квітня 2018 р. – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2018.– С. 20-22.

2. Фізика: підручник для 7-го класу загальноосвітніх навчальних закладів/ М. В. Головки, Т. М. Засекіна, Д. О. Засекін, В. В. Сіпій та ін.–К. : Педагогічна думка, 2015. – 248 с.

3. Фізика: підручник для 9-го класу загальноосвітніх навчальних закладів/ М. В. Головки, Л. В. Непорожня, Ю. С. Мельник, В. С. Коваль, В. В. Сіпій –К.: Видавничий дім «Сам», 2017. – 322 с.

СУЧАСНИЙ ПІДРУЧНИК ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ, НАВЧАННЯ І РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Скрипник Н. І.,

кандидат філологічних наук,

завідувач кафедри української філології

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»,

м. Вінниця, Україна

Сучасний підручник покликаний комплексно реалізовувати розвивальну домінуючу освіти XXI століття, виховувати прагнення до самоосвіти й саморозвитку, вчити критично мислити, використовувати отримані знання й вміння для креативного розв'язання проблем, сприяти інтеграції отриманих знань.

Новітній підручник – це книга, яку передусім цікаво читати, вона зрозуміла при вивченні та має сучасний дизайн. Підручник залишається важливим джерелом знань, носієм змісту освіти та засобом навчання, що сприяє засвоєнню навчального матеріалу. Головна специфіка підручника полягає в тому, що, крім знань, цінностей, методів, у ньому має бути подано апарат контролю, що забезпечує зворотний зв'язок у освітньому процесі [1; 5].

До сучасного підручника висувається низка методичних вимог, зокрема: комплексність представлення навчального матеріалу; організація методичної системи типів вправ, завдань; функціональність і послідовність у застосуванні наочності; орієнтованість підручника на максимум самостійної роботи; наявність культурного, мовного і мовленнєвого компонента.